

INTERVIEW Jan Rombout en René Kamminga

'Straks oorsmeer laten uitzuigen in elke winkelstraat'

Lekker met een wattenstaafje in je oor wroeten. Een 'guilty pleasure' voor velen, een grote gruwel voor kno-arts Jan Rombout. „Je duwt het oorsmeer als een bulldozer terug en maakt het alleen maar erger”, zegt de medeoprichter van de Earwaxshop, waar oorsmeer professioneel wordt verwijderd.

Annemarie de Jong
a.de.jong@medialhuis.nl

Heerhugowaard ■ Het schoonmaken van oren is een handeling die normaal gesproken is voorbehouden aan de huisarts, doktersassistente of kno-arts. Maar als het aan Jan Rombout (57) uit Hilversum en mede-initiatiefnemer René Kamminga (57) uit Soest ligt, gaat dat snel veranderen.

De eerste Earwaxshop ging recent open in een filiaal van optiek- en audioketen Hans Anders in Heerhugowaard. En inmiddels hebben zich nog zestien audiciens en zorgverleners aangemeld om de service aan te bieden. „Gewoon even een afspraak maken en dan je oorsmeer laten verwijderen bij de audicien in de winkelstraat; dat wordt de toekomst”, voorspelt kno-arts Rombout, die parttime bij het Zaanse Medisch Centrum werkt. „We willen landelijke dekking met de Earwaxshop.”

Complicatie

„Als audiciens volg je bij mij een opleiding en dan ga je onder mijn supervisie-op-afstand oorsmeer verwijderen. Ik heb de eindverantwoordelijkheid. Je valt onder mijn aansprakelijkheidsverzekering voor als er een complicatie optreedt, al is die kans klein”, zegt Rombout.

Een huisarts of doktersassistente spuit de gehoorgang meestal uit met lauwwater. De prop komt daarbij als het goed is mee naar buiten en valt in het opvangbakje. Bij de Earwaxshop worden oren uitgezogen. „Wij reinigen het oor met een speciaal stofzuigertje. Daarbij dragen we een microscoop op het voorhoofd zodat we precies zien wat we doen”, legt Rombout uit. Via een pomp belandt het oorsmeer in een kleine container. Soms een hele lading. „Oren uitzuigen is veel eleganter dan uit-

Met de punt van het stofzuigertje wordt oorsmeer verwijderd.

spuiten, dat wordt toch een natte kliederboel.”

Het droge uitzuigen maakt wat geluid, maar is volgens Rombout een effectieve, prettige en veilige manier om oorsmeer weg te halen. Voordeel is dat je ook smalle gehoorgangen en oren met eczeem kunt behandelen. De behandeling kost ongeveer 70 euro en duurt 20 tot 30 minuten. „We maken video's voor en na, zodat je direct ziet wat het resultaat is. Het beeldmateriaal wordt opgeslagen in het elektronisch patiëntendossier, dat onder mijn beroepsgeheim valt.” Ontdekt de audicien tijdens de behandeling iets bijzonders dan wordt de klant doorverwezen naar de huisarts of kno-arts.

Oren uitzuigen kon voorheen alleen bij de kno-arts in het ziekenhuis, omdat er een kostbare microscoop van zeker twintigduizend euro voor nodig is. In de Earwaxshop gebruiken ze een mobiele variant van ongeveer tweeduizend euro. „Die is in Australië ontwikkeld”, vertelt René Kam-

“**Oorsmeer zit soms he-le-maal aangestampt tot het trommelvlies**”

Jan Rombout, kno-arts

minga, die het apparaat importeert. In Australië, Duitsland, Amerika en Engeland verwijderd de audicien al oorsmeer. Kamminga: „In Engeland zie je een wildgroei en ge-

beurt het ook in beautysalons. Dat willen we voorkomen door mensen een gedegen training te geven. Na twee jaar krijgen ze een opfriscursus. Tenzij ze minimaal twee keer per week oorsmeer uitzuigen en dus heel vaardig zijn.”

Natuurlijk hebben ze erover gedacht de onderneming gewoon 'oorsmeerwinkel' of oorsmeershop te noemen. „Maar dat vonden we toch een beetje te plastisch, te *in your face*”, zegt Kamminga. „Earwaxshop klonk meteen goed. Het is een pakkende naam en Engels-talig past bij een internationale aanpak.”

Even over het oorsmeer zelf, eigenlijk moet je er juist heel blij mee zijn. „Het is een natuurlijke afweer tegen kwaadaardige schimmels en bacteriën, vocht en uitdroging”, vertelt professor Rombout. Ook beschermt het de gehoorgang tegen stof, vuil en kleine insecten. Oorsmeer (cerumen) wordt gemaakt door oorsmeerklieren en bestaat uit talg, haartjes, keratine en huidschilfers. Eerst is het smeugig en uiteindelijk verdroogt en verpulvert het vaak.

„Oorsmeer wordt vanzelf naar buiten gewerkt. Wij noemen dat het rollende tapijt: de huid van de gehoorgang wordt ververst vanaf het trommelvlies richting de uitgang en neemt oorsmeer mee naar buiten. Ga je er met een wattenstaafje in, dan maak je een walleitje en verstoor je dat proces. Oren hoef je dus niet schoon te maken”, legt Rombout uit.

Alleen oorsmeer dat in de ope-

ning van het oor te zien is, mag je weghalen met een wattenstaafje en het witte pluimpje moet dan geheel zichtbaar blijven. Als je je oren dieper reinigt riskeer je beschadiging van de huid en dan kan je een ontsteking krijgen.

Bovendien duw je het oorsmeer terug en wakker je de productie juist aan. En je kunt met een wattenstaafje door het kwetsbare trommelvlies prikken. Rombout raadt chemische oorsmeeroplossers af. „Het beste is niks doen. Of twee keer per week twee druppels dunne olie in je oor. Bij voorkeur arachide-olie, pindaolie.”

Af en toe geeft oorsmeer wel problemen. Bij kinderen tot acht jaar heeft één op de tien een oorsmeerprobleem. „Maar dat komt er meestal vanzelf uit.” Bij de volwassenen van achttien tot zeventig jaar komt overproductie bij één op de twintig voor en bij zeventigplussers zelfs bij één op de drie.

Groeiend probleem

„Het is een groeiend probleem”, weet Rombout. Steeds meer mensen dragen hoortoestellen, muziek-oortjes of gehoorbescherming in clubs of bij lawaaiberoepen. Doordat ze telkens iets in en uit hun oor schuiven kunnen ze last krijgen van oorsmeer.

„Als je gehoorgang vol oorsmeer zit, dan hoor je minder. Dat is heel vervelend. Het is bewezen dat ouderen daardoor sneller in een sociaal isolement raken, omdat ze de gesprekken niet meer volgen en 'verkeerde' antwoorden geven.”

Een prop oorsmeer verslechtert ook de werking van een gehoorapparaat en kan een rondzingerde piep veroorzaken.

Rombout: „Soms zit het oorsmeer echt he-le-maal aangestampt tot aan het trommelvlies. Dan komt er een soort afgietsel uit. Echt ongelooflijk. Mensen zijn dan zo opgelucht. Nee, ik vind het geen vies klusje.”

Maar wel een klusje dat volgens hem ook prima door de audicien kan worden geklaard. „Die kijkt al de hele dag in oren en heeft er veel verstand van”, klinkt het nuchter. Bovendien komt een overdosis oorsmeer vaak in een hoorwinkel aan het licht.

Kamminga: „Stel, je twijfelt aan je gehoor en hebt een afspraak bij de audicien voor een meting. Je gaat zitten en dan blijkt er oorsmeer in het kanaal te zitten. Dan moet de audicien stoppen en je doorverwijzen naar de huisarts of kno-arts. De audicien heeft gemiddeld twee keer per week zo'n situatie. Als hij of zij het oorsmeer zelf kan uitzuigen, scheelt dat de klant een trip naar het ziekenhuis.”

Rombout vult aan: „De innovatieve audicien vindt dit een verrijking. Want waarom mogen ze wel een hoortoestelletje in het oor plaatsen en er geen oorsmeer uithalen?”

„Wij zijn echt aan het pionieren en staan nog maar aan het begin”, vervolgt hij. „Eenvoudige handelingen zullen steeds vaker worden verricht door niet-artsen. Ik zie een overeenkomst met de mondhygië-

nisten, die tegenwoordig ook oppervlakkige gaatjes mogen vullen. Nou, wij zijn de oorhygiënisten aan het introduceren.”

Niettemin roept het initiatief ook weerstand op bij een deel van de huisartsen en kno-artsen, die graag oorsmeer blijven verwijderen. „Er zijn altijd mensen die bang zijn voor verandering en die willen vasthouden aan oude structuren”, zegt Rombout. „Maar zeker de wat jongere collega's vinden het juist fantastisch. Die hebben zo iets van: 'Ben ik nou wetenschappelijk opgeleid om oren uit te zuigen?' Het is zonde van hun tijd, ze doen veel liever de complexere handelingen.”

Legostukjes

Volgens het duo is verandering in de zorg 'echt noodzakelijk'. „Kijk nou naar de olopemde wachttijden. Haal de eenvoudige handelingen uit het ziekenhuis. Uiteindelijk leidt dat ook tot lagere zorgkosten.”

Intussen moet Rombout als kno-arts regelmatig met een grijp-ertje dopjes van bijvoorbeeld hoortoestellen uit oren vissen. Of legostukjes en kraaltjes die kinderen erin stoppen. „Die krijgt de huisarts er niet uitgespoeld en dan komen ze bij mij. Het zou ideaal als dat gewoon bij de audicien kan.”

Hij blijft mensen waarschuwen die met een pen, tandenstoker, lucifer, paperclip of wat dan ook in hun oren peuteren. „Alles wat erin past stoppen ze erin. Niet doen.”

Mag een audicien oren reinigen?

Mag een audicien oorsmeer verwijderen, of is dat een medische handeling die is voorbehouden aan de huisarts, doktersassistente of kno-arts? „Dit mag onder voorwaarden”, stelt de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). „Het betreft geen voorbehouden handeling, maar het is wel een medische handeling waarbij iemand bekwaam moet zijn om deze uit te voeren.”

Kleven er risico's aan deze ontwikkeling? „Het kan een risico zijn als iemand deze handeling uitvoert terwijl deze persoon niet bekwaam is”, meldt IGJ. Volgens de inspectie is de vergelijking tussen een audicien die oren uitzuigt en een mondhygiënist die gaatjes vult 'niet 1 op 1 te maken'.

Alleen bij een oorsmeerprobleem moet je het laten weghalen, zoals kno-arts Jan Rombout hier met een zuigertje doet, anders moet je ervan afblijven.